

Juryrapport Haikusuite Wedstrijd 2019

POËZIEWEDSTRIJD 2019

HAIKU-SUITE

Heeft u affiniteit met **Haiku** schrijven?

Waagt u zich dan aan de **Haiku-Suite**!

Mooie geldprijzen beschikbaar.

Uiterste inzenddatum:
1 augustus 2019

www.haiku.nl

Jury: Adri van den Berg en Marian Poyck

Wedstrijdsecretaris: Jaap de Mol

Vormgeving: Jan Guichelaar

De haikusuite

Vóór en deels tijdens het beoordelen van de haikusuites die werden ingezonden om mee te dingen naar de Paul Mercken aanmoedigingsprijzen 2019 werden Adri en ik ons steeds meer bewust van waarin een goede haikusuite zich onderscheidt. Dat werden de uitgangspunten bij onze beoordeling. Voorafgegaan aan de uitreiking van de prijzen gingen wij hier kort op in. Vanuit het publiek kwam algemeen de vraag of deze inleiding niet gepubliceerd zou kunnen worden, waaraan wij graag voldoen. Voor een goede haikusuite zijn twee hoofdcriteria aan te wijzen:

1.

Een eerste logische vereiste voor een haikusuite is dat de afzonderlijke onderdelen ook werkelijk haiku's zijn. Maar waaraan herken je zo'n haiku dan? Een haikudefinitie is lastig want zodra je die geformuleerd hebt blijkt de eerstvolgende heel goede haiku daar toch weer niet naadloos aan te voldoen. We doen toch een poging, in aanmerking nemende dat het laatste woord hierover nog lang niet is gezegd:

'Een haiku roept, via de beschrijving van wat op welke wijze dan ook zintuiglijk wordt waargenomen, gevoelens en associaties op die echter niet met zoveel woorden worden beschreven maar als het ware meeliften in de verwoording van die waarneming.'

Over haiku's is nog wel meer op te merken, deels voortvloeiend uit die definitie:

- Haiku's zijn niet pathetisch, noch dramatisch of sentimenteel. Van het ultrakorte gedicht dat de haiku is mag worden verwacht dat er spaarzaam en tegelijk geraffineerd in wordt omgegaan met taal en beeld. In een goede haiku staat geen woord te veel.
- Woordkeuze en sfeer zijn belangrijk. Een ingebouwde adempauze, waardoor een haiku in twee delen wordt gesplitst die zich vervolgens weer tot elkaar gaan verhouden, kan bijdragen aan de kwaliteit, net zoals af en toe een uitgekiend enjambement, waardoor de vanzelfsprekendheid van de opeenvolging van woorden een speels tikje krijgt.
- Natuurlijk mag er niet met de taal worden gerommeld enkel vanwege de vorm (denken we even aan het inslikken van lidwoorden bijvoorbeeld). In alle gevallen is de inhoud maatgevend. Een goede haikudichter verschuilt zich niet achter regels, doet geen concessies aan de taal om maar zo 'perfect' mogelijk aan de regels te voldoen. Wie zichzelf een zeer nauw omschreven vorm oplegt, zal eindeloos naar alternatieven moeten zoeken tot de taal zich naadloos naar die vorm heeft gevoegd.

Ten slotte: van haiku's in een suite wordt weleens beweerd dat ze alle op zichzelf moeten kunnen staan, maar dat dat hoeft misschien niet voor alle haiku's in gelijke mate te gelden. De suite als geheel mag deels contextvormend zijn.

2.

Een tweede, maar even belangrijk criterium voor een haikusuite is: een duidelijke thematiek en samenhang binnen de suite. Enkel een overkoepelend thema blijkt namelijk nog lang niet altijd voldoende samenhang te bieden. Binnen een thema kunnen de afzonderlijke haiku's toch nog als los zand aan elkaar hangen. De haiku's in een suite moeten net dat ietsje méér met elkaar hebben: er moet naast de thematiek ook nog sprake zijn van een duidelijke cohesie. Een logische of een emotioneel goed doordachte volgorde, maar ook de stijl of de sfeer kunnen daaraan bijdragen.

Eervolle vermelding

Hier is een lichtvoetig thema op een puntgave manier beschreven, met alledaagse woorden die nergens banaal worden. De haiku's staan in een logische volgorde, waardoor de lezer meerdere gebeurtenissen kan meemaken. In met name de afsluitende haiku zullen veel grootouders zich kunnen herkennen. We hebben het over de haikusuite 'Logeren bij opa en oma' van Madeleine Schook.

eervolle
vermelding

veel knuffels
op de achterbank
een koffer

wangen
bol van lucht
voor haar ballon

stralende ogen
onder een krans
van madeliefjes

natte voetjes
ze stempelen
de tegelvloer

in pyjama
op de stoel van opa
haar avondritueel

vanuit haar bedje
nog één handkus
zachtjes sluit de deur

Madeleine Schook

Haiku Kring Nederland

Paul Mercken Aanmoedigingsprijs 2019

HAIKU
KRING
NEDERLAND

Derde prijs ex aequo

Deze suite preludeert op het thema "voorbij" met het tekenen van een vijftal waarnemingen in de directe omgeving. Ze beschrijven datgene wat er overblijft van zowel levende als levenloze dingen en van een oude vriendschap. Er zijn eenvoudige, doeltreffende woorden gekozen die een sfeer van mededogen oproepen. De suite zou nog iets aan sterkte winnen als de laatste twee haiku's van plaats zouden wisselen. Dit is de haikusuite 'Ondersteboven' van Riet de Bakker.

3^e prijs

ondersteboven

bij de bushalte
wacht midden op de stoep
een vale knuffel

aan de stoeptegels
kleeft een koolwitje
dichtgevouwen

tegen de stoeprand
ligt een egelbolletje -
ondersteboven

een tegenligger -
nu hij voorbij is, weet ik het
mijn vriend van vroeger

naast een dood nestjong
ligt een onrijp appeltje
te vroeg gevallen

Riet de Bakker

Haiku Kring Nederland

Paul Mercken Aanmoedigingsprijs 2019

HAIKU KRING NEDERLAND

Derde prijs ex aequo

In deze suite gaat het over de laatste fase van een mensenleven, opgeroepen door eenvoudige gebeurtenissen, vermoedelijk bekeken van achter het raam. De woorden suggereren meer dan er staat. De zeer korte afsluitende haiku is aangrijpend. We hebben het over de haikusuite: 'Zondagmiddag' van Karen de Boer.

3^e prijs

op de tuintafel
in een laagje poedersneeuw
een spoor van pootjes

met zuignapjes hangt
een voerkorfje aan het raam
van zijn laatste huis

in zijn sta-op-stoel
kijkt hij naar het meesje dat
komt, eet en weer gaat

wij komen
wij gaan
hij blijft

Karen de Boer

Haiku Kring Nederland

Paul Mercken Aanmoedigingsprijs 2019

HAIKU
KRING
NEDERLAND

Tweede prijs

Zonder opsmuk vertelt deze suite wat er zich zoal laat observeren op een begraafplaats. De woordkeus en de opbouw geven de zes haiku's diepgang. Ze vertonen een onderlinge cohesie, al zijn het verschillende gebeurtenissen. Dit geeft een onderliggende laag aan. Het gaat hier over de haikusuite 'Achter de graven' van Luc Lambrecht.

2^e prijs

op het kerkhof
het ijle riedeltje
van een heggenmus

zondagmiddag
gejoel van padvinders
achter de graven

Allerzielen
een oude man met bloemen:
waar ligt Martha?

een stadstuinman voert
verrotte kerkhofbloemen
naar de composthoop

de grafdelver
hij maait een ruigte
met de zeis

zaterdagochtend
achter de nieuwe graven
twee verse kuilen

Luc Lambrecht

Haiku Kring Nederland

HAIKU
KRING
NEDERLAND

Paul Mercken Aanmoedigingsprijs 2019

De eerste prijs, en dus de winnende suite.

De titel zet de lezer op een bepaalde plek, en vandaaruit kan hij/zij volgen wat er op diverse momenten op omringende plaatsen gebeurt. Met treffende woorden worden zowel diepe als minder diepe onderwerpen onder één noemer gebracht. Meerdere haiku's hebben in de laatste regel een verrassende wending. Onderwerp, opbouw en uitwerking maken de suite naar onze mening tot een verdiende winnaar. De winnaar is de haikusuite 'Mijn pleintje' van Joanne van Helvoort.

1e prijs

Mijn pleintje

ochtendmist
op het badkamerraam
een zonnetje

onweer
in een opengewaaid raam
de lucht in scherven

open ramen
Nederland scoort
net niet

winterwende
in het raam van de buurman
gaat de zon onder

avondstille
in ieder raam
mijn spiegelbeeld

Joanne van Helvoort

Haiku Kring Nederland

Paul Mercken Aanmoedigingsprijs 2019

HAIKU
KRING
NEDERLAND